

Sahibi ve umum Neşriyat Müdürü
hakki tarık us
Basıldığı yer
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

26
MART 1942
PERŞEMBE

Numara: 919 Sene: 3
Tel: 23872 - Posta Kutusu: 214

Bu akşam

Peten-Amerika Yaklaşması

Yazan: SADRI ERTEM

AMERİKA ile Vişi Fransası arasında epey zamandır kötü idi, Hatta o kadar ki Peten'in Amerika ile, yahut Amerikan Peten Fransası ile münasebeti kesmesi beklenmekteydi.

Fakat olaylar ne Fransayı Amerikadan, ne de Amerikayı Fransadan ayıracak şekilde inkişaf etti. İki taraf da aradan geçen sürede havaya rağmen birbirine yaklaşmaya başladı. Vişi Fransasını Amerikaya yaklaştırmaya zorlayan sebepler şöylece hülasa edilebilir:

1 — Fransayı Amerikaya muhtaç tutan ekonomik sebepler,
2 — Fransayı mihverden uzaklaştıran politik sebepler.

Fransayı Amerikaya yaklaştıran ekonomik sebep Amerikanın simalı Afrika Fransasına gıda gönderilecek vaziyette bulunmasıdır. Vişi siyasi kanaati ne olursa olsun, ne derece mihvere yakın tasavvurlara sahip olursa olsun ekonomik ihtiyaçları arasında işe maddelerini Amerikadan tedarik etmek mecburiyetinde kaldığı ve bu maddeleri mihver teminden âciz bulundukça Amerika ile Fransa arasında bir yaklaşma mevcut bulunacaktır. Gıda maddesinin dünya üzerinde iksirden daha kıymetli bir mal haline aldığı bir devirde Vişi Fransasının Amerika ile devam eden münasebeti onu daima mihverden uzak tutacak bir faktör olacaktır.

Politik sebeplere gelince, Peten Fransası mihvere ne kadar yaklaşırsa yaklaşım onun isteklerine bir hudut tayinine muktedir olamamıştır.

Rhom dâvası Almanyayı memnun etmemiş, Fransadan malzeme ve gıda maddelerinin simalı Afrika'ya nakline müsaade etmesi kâfi bir dostluk sebebi telâkî edilmemiş, simalı Afrika Fransız karasularının mihver tarafından kullanılması da kâfi bir fedakârlık sayılmamıştır. Bütün bu Vişi fedakârlıklarına rağmen Fransadan mesela Fransız Fasın İspanyaya terk edilmesinin faydalı olacağı hakkında mihver mahfillerinden haberler sızması başladı.

Fransa yapabileceği fedakârlık için şimdi bu burları bir son hudut telâkî ediyor.

Amerikaya gelince, o, Fransanın mihvere daha ziyade yaklaşımının fenaîklarını takdir ediyor. Amerikanın ve İngilterenin en kötü vaziyette bulundukları bu devirde Fransanın donanmasını, Atlantik ve Hint denizi üstündeki işleri mihvere teslim etmesi Amerikayı ciddi surette meşgul edecek meselelerdendir. Enrivakileri kabul etmekle gün geçiren Vişi Fransası bugünkü şartlar içinde müttelikler için hâlâ hesaba katılacak ehemmiyetli bir kuvvettir.

Fransa işleri terketmeyeceğini, donanmayı teslim etmeyeceğini bildirdi. Bunlar Amerika ve müttelikleri için bir kazançtır. Amerika ile Fransa münasebetinin son şekli budur. Fransız rakkası siyaseti bu günlerde mütteliklere doğru biraz daha temayül etti.

İtalyan genelkurmay başkanı Peştede

Budapeşte, 26 (A.A.) — İtalyan orduları genelkurmay başkanı general Cavallero bu sabah Budapeşteye gelmiştir.

Her malın üzerinde etiket bulunacak

Bölge iase Müdürlüğü bu sabahtan itibaren kontrollara başladı

Fiyat mürakabe komisyonunun her nevi perakende satışa arz edilen maddelerin satışında fiyat ayniyeti hakkında koyduğu mecburiyet gerek şimdiye kadar pazarlık satış kanunu ile üzerlerine etiket konulması mecburi olan gerekse bu kanun haricinde kalan maddeler için verilen son müddet yarın akşam sona ermektedir.

Pazarlıksız satış kanununa giren birçok maddelerde fiyat ayniyeti için fiyat mürakabe komisyonu bir haftalık müddet koymuş ve bu müddet geçen hafta çarşamba günü bitmişti. Diğer maddeler için

ise bu müddet on beş güne kadar çıkarılmıştır ki bu müddet de bitmiştir.

Bölge iase müdürlüğü, piyasa an bütün hazırlıklarını ikmal edebilmesi için geçen bir hafta için de kontrol yapmamıştır. Fakat bu sabahtan itibaren sıkı kontrole başlamıştır. Bu kontrolde üzerindeki etiket bulunmıyan veya bu kabil olmadığı takdirde dükkân dahiline liste asmayan ticarethane hakkında derhal bir mazbata tutulacak ve hiçbir muameleye tâbi tutulmadan bu zabıt hemen müddet umumiğe verilecektir.

HITLER Kral Borisle uzun bir görüşme yaptı

Almanlar Borisin seyahatinden sempati ile bahsediyor

Bulgaristanda tevkifler yapıldığı bildiriliyor

Londra, 26 (A.A.) — Stockholm'den bildirildiğine göre, Kral Borisin Hitlerle görüşmesi çok uzun sürmüştür.

Berlin, 26 (A.A.) — Kral Borisin Führeri ziyareti Berlin başında büyük ve kuvvetli bir sempati uyandırmıştır. Volkiger Beobachter gazetesi şöyle yazıyor:

Alman - Bulgar dostluğu iki devletin siyasi ittifakları üzerine müesses değildir. Bu dostluk geçen büyük harpte iki milletin silah arkadaşları.

Devamı 2 nci sayfa

Birmanyada Japonlar petrol sahalarına doğru ilerliyor

Tungu şehri çevrildi

Japonlar teşkilât yapmak maksadile paraşütçüler indiriyor

Yeni Delhi, 26 (A.A.) — Birmanya tebliği:

Büyük bir Japon muhtelit kuvvetinin Promen cennubunda 65 kilometre mesafede Birmanya petrol sahalarına doğru ve Promen yolu üzerinde Kyan'ın simaline doğru ilerlemektedir.

Buna benzer başka bir Japon kuvveti de Minhid - Tharavady çevresinde. Pegu - Yomas istikametinde henüz hiçbir temas tesisi edilmemiş.

Devamı 2 nci sayfa

Mukaddes Uçurum

Aşk ve Macera Romanı

Yazan:

İskender F. Sertelli

Yakında

"EN SON DAKİKA," Sütunlarında

İngiliz Hindistanına ait Andaman adalarında

ingiliz kuvvetleri kayıtsız şartsız teslim oldu

Hindistanın sahil şehirlerindeki çocuklar uzaklaştırılıyor

Saygon, 26 (A.A.) — Japonlar Andaman adalarını işgal ettiklerini bildirmektedirler. Bu adalar Bingle kör fezinin doğu kıyısı boyunca şimalden cenuba doğru istikamet almaktadır. Buraların Japonlar tarafından işgali, Japonları Seylan adasına yaklaştırmaktadır. Seylan valisi Sir Geoffrey Leighton adanın tahkimatını süratle bitirmeğe çalışmaktadır.

Berlin, 26 (A.A.) — Japonların asker çıkardıkları Andaman adalarındaki İngiliz kuvvetleri mukave metin faydasız olduğunu anlamış ve kayıtsız şartsız teslim olmuştur.

Bengale körfezinin doğu kıyısında bulunan Andaman adaları stratejik bakımdan çok ehemmiyetlidir. Bu adalar İngiliz Hindistanına aittir. Şimal, cenup, orta Andaman adaları 200 kadar küçük adacıkla nihayet bulunmaktadır. Topyekûn mesahası 6.500 murabbar kilometredir. Nüfusu münhasıran Hindulardan mürekkeptir.

Vişi, 26 (A.A.) — Hindistanda Kalikuta, Madras ve Karasideki kadın ve çocuklar çıkarılıyorlar.

Kolombo, 26 (A.A.) — Seylanda mecburi askerlik hizmetine dair verilen kanun lâyihası çarşamba günü devlet şurasında 17 reyeye karşı 22 rey ile reddedilmiştir.

Görünmiyen Adamın Peşinde

Hortlak nasıl yakalanacakmış...

Korkuya karşı panzehir sayılabilecek bir formül

Tekrar Silivriye dönmek üzere arabaya bineceğim sırada köylülerden biri:

— Beyim, dedi, beyhude yorulacaksınız. Hortlak, hortlak, Onun ne olduğunu öğrenmeye gayret etmek boşunadır. Hortlağı ele geçirmek için yalnız bir çare var.
— Nedir o çare?
— Doksan gün beklemek.
— E... sonra ne olacak?
— Hortlak yakalanacak!

Fransaya akan yatan İngiliz bomba tayarelerinden biri

İtalyan tebliği

Maltada Bir İngiliz kruvazörüne bomba isabet etti

İngiliz tayareleri İtalyan şehirleri üzerinde uçular

Roma 26 (A.A.) — İtalyan orduları umumi karagâhının 663 numaralı tebliği:

Libyanın cenubundaki çöl bölgesine kadar ilerleyen sahra keşif müfrezeleri düşman unsurlarına tesadüf edememişlerdir.

Kuvvetli Alman hava birlikleri Valetta limanında bir hafif kruvazöre ve bir gilebe tam isabetler kaydetmişler. Halfar, Micaba ve Dudiada istihkaklara ve hava meydanlarının tesislerine bir kaç kere mermilerini isabet ettirmişler, hava muharebeleri esnasında iki tayar daha tahrib etmişlerdir.

İngiliz tayareleri dün gece Milano ve Torino da dahil olmak üzere Simalı İtalyada bir kaç hava müdafa bataryası faaliyete geçmiştir.

Harp başındanberi Amerikada

7141 Mihver tebeası tevkif edildi

Vaşington, 26 (A.A.) — Adliye nezaretinin geçen hafta içinde 97 Japon, 117 Alman ve 193 İtalyan tevkif edilmiş ve bu suretle harbin başlangıcındanberi yakalanan mihver tabaası 7141 kişiyi bulmuştur.

Berlin orkestrası Berlin Filarmonik orkestrası yarın sabah şehrimize gelecektir.

İngiliz tayareleri Rur üzerinde Geniş harekâta bulundular

Sekiz İngiliz tayareresi dönmedi

Londra, 26 (A.A.) — Çarşamba Perşembe gecesi hava şartlarının pek müsait olması yüzünden İngiliz bomba tayarelerinden mürekkep büyük bir teşkilin Rur havzası üzerinde harekât yaptığı ve neşcenin iyi sanıldığı resmen bildirilmektedir.

Londra, 26 (A.A.) — İngiltere havanezaretinin tebliği:

Dün avcılar refakatinde bulunan bomba tayareleri Le - Trait - Sur - Seine tezgâhlarına taarruz etmişlerdir.

Bşka av tayareleri Pa dö Kale çevresinde süratli bir taarruz yapmışlardır.

Düşmanın iki av tayareresi düşürülmüştür.

Av tayarremizin birisi noksandır.

Berlin 26 (A.A.) — İngiliz tayarelerin 25-26 Mart gecesi Alman topraklarına yaptığı akımlar esnasında gece av tayarelerimiz ile hava karşı koyma bataryalarımız sekiz düşman tayareresi düşürmüştür.

Almanya Şilinir protestosuna cevap verdi

Şili hükümetine tazminat verilecek

Santiago, 26 Şili 26 (A.A.) — İmparçal gazetesi, Alman hükümetinin Berlindeki Şili büyükelçisine, Tolton Şili gemisinin torpillemesinden hasıl olan teasürlerini bildiren bir nota tevdi etmiş olduğunu yazmaktadır.

Nota, Alman hükümetinin, torpillerin me hâdisesinin sebep ve gartlarını tesbite memur Şili komisyonunun kararlarını kabule hazır olduğunu ve bu mesuliyet bir Alman denizaltısına tevcekkül ettiği takdirde bu kayıptan dolayı Şili hükümetine tazminat vermeye amade bulunduğunu ilâve etmektedir.

Şark cephesinde

Cenup kesiminde karlar erimeye başladı

Kerçte Sovyetler 12 piyade tümeni ile

Dört tank ve üç avcı tugayını ileri sürdüler

230 tank kaybedildi

Berlin, 26 (A.A.) — Askeri bir mezbahan bildiriliyor:

25 martta Kerç yarımadasında bolgevikler hafif kuvvetlerle taarruza geçmiştir.

Devamı 2 nci sayfa

Günün Manası

Deniz hakimiyeti

Yazan: BİR MUHARRİR

İNGİLTERE bahriye nazırı Alexander, son demecinde "deniz hâkimiyetini tekrar ele almalıyız" dedi. Bu söz İngilterenin elinden deniz hâkimiyetinin çıktığına mı delâlet eder?

Büyük Britanya devleti, bu harpte, donanmasının kıymetli parçalarını kaybetti; Avrupa sularında ve Pasifikte birkaç safi harp gemisi, tayar gemisi, kruvazör ve bir hayli destroyer battı. Fakat yeni hizmete giren birlikleriyle İngiliz filosu, harbin başındaki kudretini az çok yine muhafaza etmektedir. Amerika da harbe girdikten sonra, Anglosaksonların deniz hâkimiyeti, artık su götürmez bir hakikat olmak gerekti. İngiliz bahriye nazırı'nın böyle söylemiştir?

Çünkü bu harpte deniz hâkimiyetinin şartları değişmiştir. Evvelce rakip devletlerinkinden üstün kudretli bir donanmaya ve bazı deniz üslerine sahip olmak, deniz hâkimiyetini elde bulundurmak için yeter vasıtalar idi. Şimdi bu vasıtalar deniz hâkimiyetinin temine kâfi gelmiyor: rakip devletlerinkinden üstün bir hava fi-

losuna, bir denizaltı filosuna sahip olduktan başka esaslı kıyıları elde bulundurmak lâzımgeliyor. Mihver denizaltıları ve uçak filoları düşmanlarınkinden üstün olmağa devam etmektedirler. Bütün deniz savaş alanlarında da başlıca kıyılarda mihverin hâkimiyeti altındadır: Şimal denizinde Norveç kıyıları, Atlantikte Hollanda, Belçika ve Fransa kıyıları, Akdenizin bütün Avrupa kıyıları, Derneye kadar Şimal Afrika kıyıları, geçen Cihan Harbinin aksine, İngilterenin düşmanlarının elinde bulunmaktadır. Pasifikte Japonya Hong - Kongu, Malezyayı, Singapur, Bangunu, Felemenk Hindistan adalarını ele geçirdikten sonra, geçen Cihan Harbinin aksine, burada da Hint Okyanusuna kadar başlıca kıyıları ve üsler mihverin hâkimiyeti altına girmiştir.

Bugün İngiliz donanması için Akdenizde bir gemi kafilisini himaye etmek bile o kadar zorlaşmıştır ki, bu kafilelerden birinin Malta adasına varabilmiş olması, İngilizler tarafından parlak bir muvaffakiyet sayılıyor.

İngilizlerin bu harpte en büyük gayelerinden biri de yeni şartlara göre deniz hâkimiyetini tekrar ele geçirmektedir. Bunun için bu taraftan deniz ve hava kuvvetlerini arttırmak, bir taraftan da mihveri hâkim olduğu kıyı ve b. gazlardan söküp atmak lâzımgeliyor.

